

PRIROČNIK ZA POUČEVANJE VSEBIN O EVROPSKI UNIJI

A teaching manual on topics related to the
European Union

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in
univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [237272835](#)

ISBN 978-961-94016-4-4 (PDF)

Priročnik za poučevanje vsebin o Evropski uniji
A teaching manual on topics related to the European union

Urednik/Editor: Miha Černe

Avtorji prispevkov/Contributing authors:

Miha Černe, Tina Grobovšek, Daniela Jaklič Železnik, Karmen Klobasa, Mojca Kregar, Vesna Planinc, Mateja Vlašić-Crnolić

Avtorica grafik/Illustrator: Tina Grobovšek

Oblikovanje/Design: Miha Černe

Izdajatelj/Publisher: Strokovni izobraževalni center Ljubljana

Odgovorna oseba izdajatelja/Responsible person:

dr. Nikolaj Lipič, ravnatelj/direktor

Elektronska izdaja (Format PDF)

Electronic version (PDF)

Strokovni izobraževalni center Ljubljana, 2025

<https://youthdecide.spssb.net/sl/prirocnik/>

Za vsebino prispevkov so odgovorni avtorji. The authors are responsible for the content of their contributions.

Izdajo priročnika financira projekt:

**Financira
Evropska unija**

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske komisije. Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti organ, ki dodeli sredstva.

Kazalo - Contents

Predgovor	5
<i>Foreword</i>	6
PRVO POGLAVJE: OKOLJE <i>Chapter One: The Environment</i>	7
Vesna Planinc: Naravne nesreče in evropska politika	8
<i>Vesna Planinc: Natural Disasters and European Policy</i>	12
Miha Černe: Energetski viri prihodnosti.....	14
<i>Miha Černe: Energy Sources of the Future</i>	18
Daniela Jaklič Železnik: Kmetijstvo v Sloveniji	20
<i>Daniela Jaklič Železnik: Agriculture in Slovenia</i>	23
DRUGO POGLAVJE: TRANSPORT <i>Chapter Two: Transport</i>	25
Mateja Vlašić-Crnolić: EU in prosti pretok blaga.....	26
<i>Mateja Vlašić-Crnolić: The EU and The Free Movement of Goods.....</i>	33
Mateja Vlašić-Crnolić: Schengensko območje.....	34
<i>Mateja Vlašić-Crnolić: The Schengen Area</i>	40
TRETJE POGLAVJE: TRAJNOSTNI RAZVOJ	
<i>Chapter Three: Sustainable Development</i>	41
Mojca Marija Kregar: Trajnostna raba tekstilij.....	42
<i>Mojca Marija Kregar: Sustainable Use of Textiles.....</i>	50
Karmen Klobasa: Eko srajca.....	51
<i>Karmen Klobasa: Eco Shirt.....</i>	63

ČETRTO POGLAVJE: EVROPA IN LOKALNA SKUPNOST

<i>Chapter Four: Europe and Local Community</i>	65
---	----

Tina Grobovšek: Zakladnica evropske kulturne dediščine – znamenitosti evropskih mest	66
--	----

<i>Tina Grobovšek: Treasures of European Cultural Heritage</i>	71
--	----

Miha Černe: Participativni proračun	73
---	----

<i>Miha Černe: Participatory Budgeting</i>	84
--	----

Predgovor

Projekt YouthDecide je nastal v okviru programa Erasmus+, Pobude za učenje o EU Jean Monnet za šole ter ustanove poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Izvajalec projekta je Strokovni izobraževalni center Ljubljana.

Leta 2023 smo v sklopu projekta osnovali projektno skupino za sestavo priročnika za poučevanje vsebin o Evropski uniji v poklicnem in strokovnem izobraževanju.

Naš cilj je bil oblikovati različne učne vsebine na področjih okolja, prometa, trajnostnega razvoja in aktivnega državljanstva, s katerimi bi dijake opolnomočili za življenje v globalnem in hitro spreminjajočem se svetu.

Ob izdaji priročnika, ki je rezultat našega dela, se iskreno zahvaljujem mojim soavtoricam, ravnatelju/direktorju Strokovnega izobraževalnega centra Ljubljana, dr. Nikolaju Lipiču, in vsem zaposlenim, ki dijakinje in dijake vsakodnevno usmerjate in podpirate pri zasledovanju izobraževalnih in kariernih ciljev.

Ljubljana, maj 2025

Miha Černe
Vodja projekta

Foreword

The YouthDecide project was created as part of the Erasmus+ programme, Jean Monnet Initiatives for learning about the EU in schools and institutions of vocational education and training. The project is implemented by the Vocational Education Centre Ljubljana.

In 2023, as part of the project, we formed a working group to prepare a handbook for teaching European Union-related content in vocational and technical education. Our aim was to design diverse learning materials in the areas of environment, transport, sustainable development, and active citizenship, empowering students for life in a global and changing world.

On the occasion of publishing this handbook, the result of our joint efforts, I sincerely thank my co-authors, the headmaster/director of the Technical Education Centre Ljubljana, Dr. Nikolaj Lipič, and all employees, who guide and support students daily in pursuing their educational and career goals.

Ljubljana, May 2025

Miha Černe
Project leader

PRVO POGLAVJE: OKOLJE

Chapter One: The Environment

VESNA PLANINC: Naravne nesreče in evropska politika

Vesna Planinc: Natural Disasters and European Policy

MIHA ČERNE: Energetski viri prihodnosti

Miha Černe: Energy Sources of the Future

DANIELA JAKLIČ ŽELEZNIK: Kmetijstvo v Sloveniji

Daniela Jaklič Železnik: Agriculture in Slovenia

Naravne nesreče in evropska politika

Vesna Planinc

Izobraževalni program: Orodjar (SPI)

Predmet: Družboslovje

Učni sklop: Izzivi sodobnega sveta

Ključne besede: naravne nesreče, Slovenija, Evropska unija, civilna zaščita, mehanizem EU na področju civilne zaščite;

Splošni cilji:

- Dijaki ozavešajo problematiko naravnih nesreč v lokalnem in širšem prostoru ter pomen mednarodnega sodelovanja v mehanizmih medsebojne pomoči.

Operativni učni cilji:

- Dijak prepozna različne tipe naravnih nesreč in pojasni vzroke zanje.
- Dijak primerja vzroke in posledice naravnih nesreč v lokalnem okolju ter v Evropi.
- Dijak s pomočjo virov razišče primere odzivov na različne naravne nesreče na evropski ravni.

- Dijak analizira in ovrednoti pomen skupnega delovanja civilne zaščite na evropski ravni ter oceni prednosti in slabosti.

Učna sredstva in pripomočki: Učno-delovni listi, Powerpoint predstavitev, računalnik, LCD projektor, mobilni telefoni, bela tabla, pisala za belo tablo.

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki poslušajo učitelja in iz drsnic izpišejo ključne podatke.	Učitelj predstavi temo učne ure (Naravne nesreče) s pomočjo drsnic in pojasni glavne poudarke (definicije in vrste naravnih nesreč, pogostost v Sloveniji in v EU, posledice).	Dijaki sledijo razlagi in naredijo zapis snovi.
Dijaki individualno poiščejo in zapišejo primere naravnih nesreč v zadnjih nekaj letih v njihovem lokalnem okolju (npr. od njihovega rojstva naprej).	Učitelj spodbudi dijake k iskanju primerov naravnih nesreč v lokalnem okolju s pomočjo spleta. Učitelj spremlja njihovo delo, jim nudi pomoč in dodatna pojasnila po potrebi.	Dijaki zapišejo primere o naravnih nesrečah v lokalnem okolju.
Dijaki predstavijo primere naravnih nesreč v razredu. Odgovarjajo na učiteljeva vprašanja ter sooblikujejo tabelski zapis.	Učitelj povzame predstavljene primere ter vodi pogovor o osebnih izkušnjah dijakov z naravnimi nesrečami:	Dijaki konstruktivno odgovarjajo na vprašanja. Pri tem razvijajo kulturo dialoga, empatijo ter

	Kakšno nesrečo so oni ali bližnji doživeli, zakaj se je ta nesreča zgodila, bi se jo dalo preprečiti/napovedati, ali so potrebovali pomoč (kdaj, koga, kakšno pomoč), kaj se je zgodilo po nesreči (obnova, selitev, ipd.) in te izkušnje zapisuje na tablo v obliki tabele (primer tabele je v prilogi)	sintetizirajo izkušnje v nova znanja.
Dijaki sodelujejo v odprti razpravi, podajajo svoja mnenja, predloge in opažanja.	Učitelj poudari del tabelnega zapisa, kjer je razviden različen odziv na naravne nesreče. Poudari različne oblike pomoči in spodbudi dijake k razmišljanju: katere oblike pomoči imamo v Sloveniji, poznajo kakšne organizacije, kdo vodi sodelovanje npr. med gasilci in vojaki, zakaj je potrebno usklajeno delovanje, ali je lahko odziv napačen, ...	Dijaki tvorno sodelujejo v razpravi in spoštujejo kulturo dialoga.
Dijaki se razdelijo v skupine in prejmejo učne liste in navodila za izpolnjevanje. Tematika na delovnih listih: - vrste in pogostost naravnih nesreč v Sloveniji	Učitelj skupinam razdeli učno-delovne liste. Dijakom nudi pomoč pri iskanju podatkov in nadzoruje delo v skupinah.	Dijaki v skupinah rešijo naloge ter pri tem sodelujejo in krepijo veččine dela v skupinah ter medsebojnega

- vrste in pogostost naravnih nesreč v Evropski uniji - organizacije za pomoč pri naravnih nesrečah v Sloveniji - organizacije za pomoč pri naravnih nesrečah na evropski ravni.		spoštljivega sodelovanja.
Dijaki v skupinah predstavijo svoje izsledke ob posamezni temi.	Učitelj organizira posamezne predstavitve tem in pregleda učno-delovne liste. Skupinam svetuje ustrezne dopolnitve.	Dijaki v skupinah predstavijo teme in navedejo lastna mnenja in argumente, povezane s posameznimi temami.
Dijaki sodelujejo v razpravi o temah skupinskega dela. V skupinah pripravijo zapis snovi.	Učitelj vodi razpravo.	Dijaki sodelujejo v razpravi.
Dijaki rešujejo kviz v spletni učilnici MOODLE.	Učitelj po potrebi pomaga pri reševanju kviza.	Dijaki rešujejo kviz o naravnih nesrečah ter pri tem uporabijo med uro pridobljeno znanje.

Priloga 1: Primer tabelske slike o izkušnjah dijakov z naravnimi nesrečami

Vrsta nesreče	Čas	Kraj	Vzrok	Oblika pomoči ob nesreči	Oblika pomoči po nesreči	Posledice	Opombe
Poplava							
Suša							
Potres							
Neurje							
Žled							
Požar							

Vesna Planinc: Natural Disasters and European Policy

Program: Toolmaker (SPI)

Subject: Social Studies

Lesson Unit: Challenges of the Modern World

Key Terms: natural disasters, Slovenia, European Union, civil protection, EU civil protection mechanism

General Objectives:

- Students become aware of the issue of natural disasters both locally and more broadly, and understand the importance of international cooperation within mutual aid mechanisms.

Operational Learning Objectives:

- The student identifies different types of natural disasters and explains their causes.
- The student compares the causes and consequences of natural disasters in the local environment and in Europe.
- The student uses sources to investigate examples of responses to various natural disasters at the European level.
- The student analyzes and evaluates the importance of joint civil protection actions at the European level and assesses their advantages and disadvantages.

Teaching Aids and Tools:

Worksheets, PowerPoint presentation, computer, LCD projector, mobile phones, whiteboard, whiteboard markers.

Summary: Students learn about natural disasters in Slovenia and the EU. They explore types, causes, and effects of such disasters, compare local and European responses, and evaluate the role of civil protection. In group work, they analyze recent cases, discuss support mechanisms, and reflect on personal experiences. The goal is to develop awareness, empathy, and collaborative problem-solving skills.

Energetski viri prihodnosti

Miha Černe

Izobraževalni program: Programi SPI

Predmet: Družboslovje

Učni sklop: izzivi sodobnega sveta

Ključne besede: Evropska unija, energetika, ogljična nevtralnost

Splošni cilji:

- Dijaki spoznajo značilnosti in pomen trajnostnega razvoja ter odgovornega ravnanja z okoljem in prostorom v svojem zasebnem ter poklicnem življenju, spoznajo ukrepe za to in institucije, ki se s tem ukvarjajo.

Operativni učni cilji:

- Dijak zna navesti in kategorizirati energetske vire.
- Dijak zna opisati vpliv posameznih energetskih virov na vsakdanje življenje in okolje.
- Dijak ugotavlja in vrednoti posledice uporabe neobnovljivih energetskih virov na okolje.

- Dijak preučuje evropsko energetske politiko, idejo ogljične nevtralnosti in navede posledice za slovensko in evropsko družbo.

Učna sredstva in pripomočki: Powerpoint predstavitev, računalnik, LCD projektor.

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki si ogledajo izobraževalni video o obnovljivih energetskih virih	Učitelj dijakom ob pomoči videoposnetka predstavi obnovljive energetske vire.	Dijaki spoznajo različne obnovljive vire energije, njihovo zanesljivost in vpliv na okolje.
Dijaki odgovarjajo na vprašanja.	Učitelj dijakom zastavi vprašanja: - Kateri viri energije so obnovljivi in zakaj? - Kako izgradnja hidroelektrarne in vetrne elektrarne vpliva na okolje? - Koliko energije proizvede sončna elektrarna?	Dijaki razvijajo kritično mišljenje in pridobivajo znanje o obnovljivosti virov energije.
Dijaki si ogledajo izobraževalni video o prihodnosti jedrske energije.	Učitelj dijakom s pomočjo videoposnetka predstavi jedrsko energijo in njeno vlogo v prihodnosti.	Dijaki pridobijo informacije o možnosti uporabe jedrske energije v prihodnosti.

Dijaki odgovarjajo na vprašanja.	Učitelj dijakom zastavi vprašanja: - Ali bomo v prihodnosti videli manjše jedrske reaktorje? - Zakaj je lahko jedrska energija prihodnost? - Kaj je največja težava jedrske energije? - Koliko energije proizvede JEK?	Dijaki pridobijo znanje o jedrski energiji, njenim pozitivnim in negativnim vplivom na okolje in na človeka.
Dijaki si ogledajo izsek iz poročil o EU in ogljični nevtralnosti.	Učitelj dijakom predvaja videoposnetek in jim poda informacije o evropski ogljični nevtralnosti.	Dijaki pridobijo informacije o evropski politiki do energetskih virov.
Dijaki v skupinah sestavijo teze o energetski prihodnosti.	Učitelj dijakom poda navodila in nadzoruje delo v skupinah.	Dijaki naredijo zapis o energetski prihodnosti, v katerem združijo pridobljena znanja na področju energetike.
Dijaki predstavijo svoje teze.	Učitelj vodi predstavitve posameznih skupin	Dijaki se urijo v javnem nastopanju in jasnem argumentiranju svojih tez.
Dijaki odgovarjajo na vprašanja.	Učitelj dijakom zastavi vprašanja: - Kateri energetski viri so po vašem mnenju viri prihodnosti?	Dijaki konstruktivno odgovarjajo na vprašanja. Pri tem razvijajo kritično in

	- Kako bo evropska ogljična nevtralnost vplivala na vaša življenja?	samostojno razmišljanje.
--	---	--------------------------

Priloga 1: Scenariji za skupinsko delo – energetske viri prihodnosti

<i>V prihodnosti se večina držav odloči za obnovljiva energetska vira; sonce in vodo. Navedite prednosti/slabosti za običajne državljane.</i>	
+	-

<i>Znanost razvije majhne jedrske reaktorje za posamezna gospodinjstva. Jedrski reaktor lahko kupite v trgovini, kot vodno črpalko. Kakšni so pozitivni in negativni vplivi na družbo?</i>	
+	-

<i>Slovenija se popolnoma osredotoči na izgradnjo termoelektrarn in uporabo premoga. Opišite dolgoročne posledice (+ in -) tega ukrepa.</i>	
+	-

Vsa gospodinjstva morajo po zakonu uporabljati le še biomaso. Kako se bo to odražalo v družbi in naravi?	
+	-

Miha Černe: Energy Sources of the Future

Program: SPI

Subject: Social Studies

Lesson Unit: Challenges of the Modern World

Key Terms: European Union, energy, carbon neutrality

General Objectives:

Students learn about the characteristics and importance of sustainable development and responsible environmental and spatial behavior in both their private and professional lives. They become familiar with relevant measures and the institutions involved.

Operational Learning Objectives:

- The student can list and categorize energy sources.
- The student can describe the impact of individual energy sources on daily life and the environment.
- The student identifies and evaluates the consequences of using non-renewable energy sources on the environment.
- The student examines European energy policy, the concept of carbon neutrality, and identifies its implications for Slovenian and European society.

Teaching Aids and Tools:

PowerPoint presentation, computer, LCD projector.

Summary: This lesson explores renewable and non-renewable energy sources. Students analyze environmental impacts of energy

use, watch educational videos, and discuss carbon neutrality in EU policy. Group work includes forming theses about the future of energy. The aim is to promote critical thinking and awareness of energy-related challenges and solutions.

Kmetijstvo v Sloveniji

Daniela Jaklič Železnik

Izobraževalni program: Logistični tehnik (PTI)

Predmet: Geografija

Učni sklop: Slovenija

Ključne besede: Kmetijstvo v Sloveniji

Splošni cilji:

- Dijaki spoznavajo glavne ekološke probleme sodobnega sveta in pojasnjujejo vzroke zanje,
- na izbranih primerih analizirajo vpliv človeka na nastanek tople grede, ozonske luknje, širjenje puščav, krčenje tropskih gozdov, onesnaževanje vode, zraka in prsti ter predvidevajo in utemeljujejo posledice,
- predvidevajo negativne posledice nepremišljenih posegov človeka v okolje s posebnim poudarkom na posledicah specifične človekove dejavnosti,
- ravna in odločajo se v prid varovanja okolja in sonaravnega gospodarjenja z naravnimi viri.

Operativni učni cilji:

- ob slikah prepoznajo panoge kmetijstva, naravne in družbene dejavnike, ki vplivajo na razvoj,
- znajo na spletu poiskati premere dobrih praks delovanja EU v kmetijstvu in navedejo koristi evropske kmetijske politike
- spoznajo pojem Natura 2000 in ga povežejo s primeri v domačem okolju.

Učna sredstva in pripomočki: LCD projector, računalnik, mobilni telefon

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki ob fotografijah razmišljajo o različnih kmetijskih panogah, prepoznajo pojme živinoreja, poljedelstvo in gozdarstvo.	Učitelj dijake usmerja v razmišljanje in prepoznavanje pojmov.	Dijaki prepoznajo elemente kmetijstva.
Dijaki odgovarjajo na vprašanja in poiščejo odgovore na spletu.	Ob slikah dijakom razloži, da na razvoj kmetijstva vplivajo naravni in družbeni dejavniki. Med razlago dijake spodbuja, da razmišljajo, kako lahko EU s spodbudami podpira razvoj kmetijstva. Dijaki s pomočjo spleta poiščejo in navedejo nekaj primerov dobrih praks.	Dijaki razumejo, da imajo nekatera območja boljše naravne pogoje za razvoj kmetijstva in da na razvoj vplivajo tudi družbeni dejavniki. S pomočjo spleta znajo prepoznati primere dobrih praks spodbud EU v kmetijstvo.
Dijaki odgovarjajo na vprašanja.	Ob slikah dijakom predstavi panoge kmetijstva. S postavljanjem vprašanj, dijake spodbuja k razmišljanju: - Ali imamo v Sloveniji kakšno avtohtono pasmo živali? Ali EU avtohtone pasme posebno varuje? Kaj	Dijaki znajo naštetati panoge kmetijstva. Razumejo prepletanje kmetijstva in EU.

	želi EU doseči s posebno zaščito? - Ali je v Sloveniji zaščiten tudi katera vrsta vina? Zakaj je pomembno, da imajo vina oznako geografskega porekla? - Kako se lahko prepletata EU in gozd, gozdarstvo?	
Dijaki si ogledajo izobraževalni video primerih dobrih praks kmetovanje v območju Natura 2000.	Učitelj dijakom po ogledu zastavi vprašanje, katera zaščiten območja Nature 2000 poznajo in katere kmetijske panoge se tam odvijajo. Dijaki poiščejo primere iz lokalnega okolja.	Dijaki prepoznajo pomen Natura 2000 in ga povežejo z lokalnim okoljem.

Daniela Jaklič Železnik: Agriculture in Slovenia

Program: Logistics Technician (PTI)

Subject: Geography

Lesson Unit: Slovenia

Key Terms: Agriculture in Slovenia

General Objectives:

- Students learn about major ecological problems of the modern world and explain their causes.
- Using selected examples, they analyze human impact on the greenhouse effect, ozone depletion, desertification, deforestation, and pollution, while predicting and justifying the consequences.
- They anticipate the negative consequences of reckless human interventions in the environment.

- They act and make decisions in favor of environmental protection and sustainable resource management.

Operational Learning Objectives:

- Using images, students identify agricultural sectors and the natural and social factors influencing their development.
- Students can search online for best practice examples in EU agricultural policy and list their benefits.
- Students learn about the concept of Natura 2000 and connect it with examples from their local environment.

Teaching Aids and Tools:

LCD projector, computer, mobile phones.

Summary: Students examine various branches of agriculture and factors affecting its development in Slovenia. They use online resources to find examples of good EU agricultural practices and connect the Natura 2000 initiative to local environments. The goal is to understand sustainable agriculture and its environmental and social dimensions.

DRUGO POGLAVJE: PROMET

Chapter Two: Transport

MATEJA VLAŠIĆ-CRNOLIĆ: EU in prosti pretok blaga
Mateja Vlašić-Crnolić: The EU and the Free Movement of Goods

MATEJA VLAŠIĆ-CRNOLIĆ: Schengensko območje
Mateja Vlašić-Crnolić: The Schengen Area

EU in prosti pretok blaga

Mateja Vlašić-Crnolić

Izobraževalni program: Logistični tehnik (SSI)

Predmet: Mednarodna blagovna menjava

Učni sklop: Carinska zakonodaja v Sloveniji in EU

Ključne besede: prosti pretok blaga, enotni trg, temeljne svoboščine v EU, carinska unija, carinska zakonodaja, notranja meja, zunanja meja, tretje države

Splošni cilji:

- Dijaki razvijajo zavest o postopkih in dajatvah v blagovni menjavi znotraj meja EU.

Operativni učni cilji:

- Dijak zna opisati koncept delovanja enotnega trga EU.
- Dijak zna navesti temeljne svoboščine v EU.
- Dijak zna opisati pomen prostega toka blaga na področju EU.
- Dijak prepozna države članice EU in opiše medsebojno trgovino med državami.

- Dijak zna opisati koncept delovanja carinskega sistema EU do tretjih držav.
- Dijak preučuje evropsko politiko na enotnem trgu EU.

Učna sredstva in pripomočki: Učno-delovni listi, predstavitev na drsnicah, računalnik, LCD-projektor, mobilni telefoni.

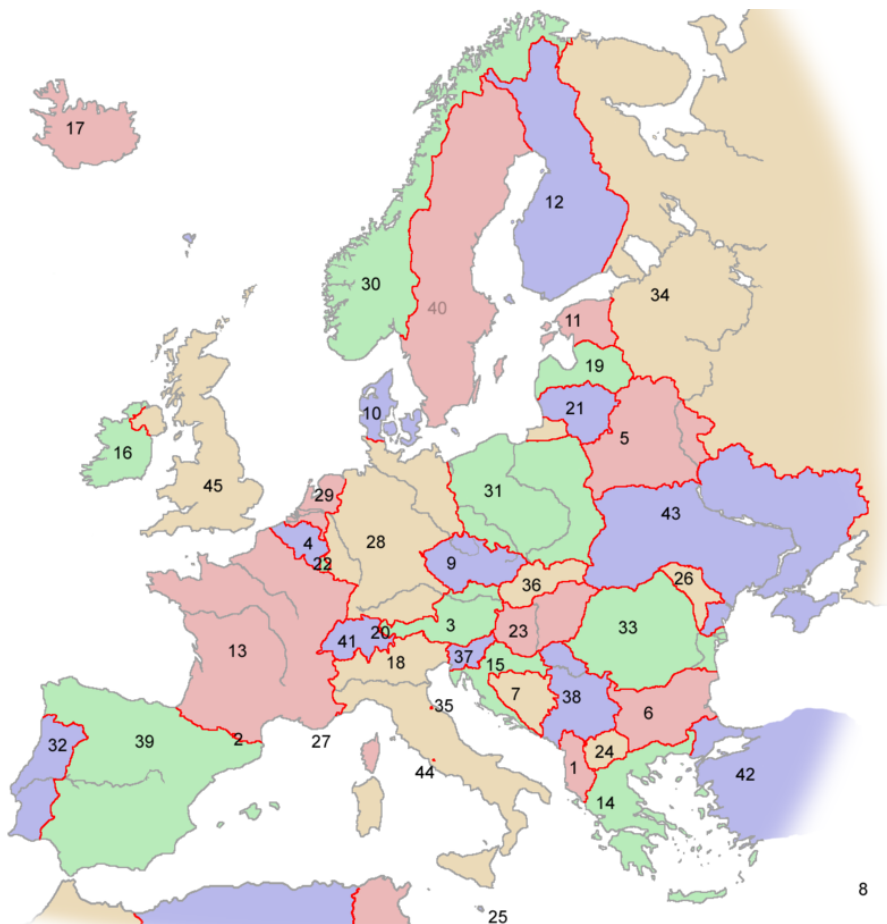
Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki odgovarjajo na vprašanja.	Učitelj dijakom zastavlja vprašanja: - Kdaj ste nazadnje bili v tujini? V kateri državi? Ali ste tam nakupovali? - Kje ste prestopili mejo? Kakšna je bila mejna kontrola, ko ste se vrnili v Slovenijo? - Ali kdaj razmišljate o poreklu izdelkov in naprav, ki jih uporabljate? - Za katere države se reče, da so tretje države?	Dijaki konstruktivno odgovarjajo na vprašanja.
Dijaki preučujejo nemo karto Evrope in prepoznajo države evropskega kontinenta ter prepoznajo, ali je posamezna država članica EU ali ni. Vsak dijak dobi učno-delovni list in sodelujejo v parih.	Učitelj dijakom razdeli učno-delovne liste. Pojasni izraz tretja država.	Dijaki prepoznajo države in ugotovijo, katere države so del EU in katere so tretje države.

V učno-delovnem listu rešijo nalogi 1 in 2.	Dijakom nudi pomoč pri iskanju podatkov in nadzoruje delo.	
Dijaki poslušajo učitelja in spremljajo predstavitev na drsnicah.	Učitelj ob pomoči drsnic dijakom predstavi koncept delovanja enotnega trga EU ter štiri svoboščine EU za vse prebivalce EU. Opiše vlogo EU v pretoku blaga in zakon, ki spremlja blagovno menjavo na področju EU. Opiše dijakom, kako deluje trgovina blaga na področju EU ter pojasni dva primera mednarodne trgovine, enega med državama v EU in drugega med državo v EU in tretjo državo.	Dijaki ugotavljajo pogoje sodelovanja v blagovni menjavi med posameznimi državami.
Po predstavitvi v učno-delovnem listu dopolnijo nalogo 3 in povežejo izjave z ustreznim izrazom v nalogi 4.	Spremlja dijake med reševanjem nalog 3 in 4 in jim nudi pomoč.	
Dijaki odgovarjajo na učiteljeva vprašanja.	Učitelj izvede ponavljanje, dijakom zastavi vprašanja na temo enotnega trga in prostega pretoka blaga in ljudi.	Dijaki samostojno odgovarjajo na vprašanja na temo enotnega trga in prostega pretoka blaga in ljudi.
Dijaki igrajo Kahoot kviz.	Učitelj pripravi in predvaja kviz.	Povratna informacija učitelju – evaluacija.

Priloga 1: Učno – delovni list pri predmetu Mednarodna blagovna menjava

EU in prosti pretok blaga

1. Prepoznavaj države na nemi karti Evrope.

2. S črko X označi vse države na nemi karti Evrope, ki so članice EU.

3. Dopolni povedi.

- a. Vsaka država je z vstopom v EU podvržena carinskim zakonom EU. Temeljni zakon, po katerem se izvaja carinska zakonodaja v vseh državah, ki so članice EU, se imenuje:

_____.

- b. Temeljne svoboščine EU so:

i. _____

ii. _____

iii. _____

iv. _____

- c. Glavne značilnosti carinske unije in prostega blaga EU so:

i. _____

ii. _____

iii. _____

4. Poveži termine z ustrezno razlago.

• je gospodarski prostor s prostim, brezcarinskim pretokom blaga. • je trg, v katerem ni notranjih gospodarskih meja med državami članicami, na zunanjih mejah pa so enotna pravila. • je meja EU s tretjimi državami. • je država, ki ni država članica EU. • je meja med državami, ki so članice EU.	A. Tretja država B. Zunanja meja C. Notranja meja D. Enotni trg E. Carinska unija
--	---

Priloga 2: Seznam vprašanj v Kahoot kvizu

1. EU zagotavlja prosti pretok blaga, storitev, kapitala in oseb na enotnem notranjem trgu EU.

RES JE

NI RES

2. Carinski organi vseh držav članic uporabljajo enake carinske tarife za blago, ki je uvoženo na njihovo ozemlje iz tujine in ne uporabljajo tarif znotraj Unije.

RES JE

NI RES

3. Temeljne svoboščine, ki jih EU zagotavlja svojim državljanom, so prosti pretok oseb in ...

Prost pretok blaga

Prost pretok kapitala in plačil

Prost pretok storitev

VSE NAŠTETO

4. V svoboščinah EU uživamo, ko z evropsko zdravstveno kartico dobimo dostop do zdravstvenih storitev v tujini, študiramo na Nizozemskem in brez težav odpremo bančni račun v Španiji.

RES JE

NI RES

5. Na področju carinske unije obstajajo količinske omejitve glede pretoka blaga med državami članicami EU.

RES JE

NI RES

Mateja Vlašić-Crnolić: The EU and The Free Movement of Goods

Program: Logistics Technician (SSI)

Subject: International Trade of Goods

Lesson Unit: Customs Legislation in Slovenia and the EU

Key Terms: free movement of goods, single market, fundamental freedoms in the EU, customs union, customs legislation, internal border, external border, third countries

General Objectives:

- Students develop an awareness of procedures and duties related to the trade of goods within EU borders.

Operational Learning Objectives:

- The student can describe how the EU single market functions.
- The student can list the fundamental freedoms within the EU.
- The student can explain the importance of the free movement of goods within the EU.
- The student identifies EU member states and describes trade relations between them.
- The student can explain how the EU customs system operates in relation to third countries.
- The student explores European policy on the single market.

Teaching Aids and Tools:

Worksheets, slide presentation, computer, LCD projector, mobile phones.

Summary: This lesson introduces students to the concept of the EU single market, focusing on the free movement of goods. Through interactive activities, they learn about customs unions, internal and external borders, and EU trade regulations. Using maps, worksheets, and quizzes, students identify EU member states, third countries, and

understand the functioning of customs policies. The lesson emphasizes cooperation, geography, and legal foundations of EU economic integration.

Schengensko območje

Mateja Vlašić-Crnolić

Izobraževalni program: Logistični tehnik (SSI)

Predmet: Mednarodna blagovna menjava

Učni sklop: Carinska zakonodaja v Sloveniji in EU

Ključne besede: schengensko območje, notranja meja, zunanja meja, tretje države, mejnakontrola, vizumska politika

Splošni cilji:

- Dijaki razvijajo zavest o postopkih in dajatvah v blagovni menjavi znotraj meja EU.

Operativni učni cilji:

- Dijak zna razložiti, kaj je schengensko območje.
- Dijak zna opisati, katere so prednosti schengenskega območja.
- Dijak zna navesti, katere države so v schengenskem območju.
- Dijak primerja postopke regulacije na

mejnih prehodih med državami, ki so del schengenskega območja, in tistimi, ki niso.

- Dijak zna pojasniti vizumsko politiko EU v schengenskem območju.
- Dijak zna predstaviti pogoje pridružitve države schengenskemu območju.
- Dijak zna prepoznati, kdaj je znotraj schengenskega območja mogoče ponovno uvesti mejne kontrole.
- Dijak preučuje evropsko politiko na schengenskem območju EU.

Učna sredstva in pripomočki: Učno-delovni listi, predstavitev na drsnicah, računalnik, LCD projektor, mobilni telefoni.

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki odgovarjajo na učiteljeva vprašanja.	Učitelj dijakom zastavlja vprašanja: - Kdaj ste nazadnje bili v tujini? V kateri državi? - Kakšna je bila mejna kontrola, ko ste se vrnili v Slovenijo? - Kaj je Schengen? - Ali je Slovenija del schengenskega območja? - Kdaj se je Slovenija pridružila EU in kdaj schengenskemu območju? - Kakšna je zveza Schengena z EU?	Uvodna motivacija. Dijaki konstruktivno odgovarjajo na vprašanja.

	- Zakaj naziv Schengen?	
Dijaki poslušajo učitelja in spremljajo PowerPoint predstavitev.	Učitelj ob pomoči drsnic dijakom predstavi definicijo in prednosti schengenskega območja. Djakom predstavi zgodovino schengenskega sporazuma. Na zemljevidu Evrope jim predstavi, katere države so del schengenskega območja. Predstavi jim pogoje pridružitve države schengenskemu območju in v katerih primerih je znotraj schengenskega območja mogoče ponovno uvesti mejne kontrole	Usvajanje nove učne snovi. Dijaki ugotavljajo pomen schengenskega območja, pogoje pridružitve območju in oblike mejnih kontrol.
Dijaki si ogledajo videoposnetek in se potem pogovarjajo o tej temi.	Učitelj predvaja videoposnetek o schengenskem območju, ki jim pojasni vizumsko politiko EU v schengenskem območju.	Dijaki ugotavljajo pomembnost schengenskega območja v mednarodni mobilnosti prebivalstva.
Dijaki vzamejo učni list s prejšnje ure (EU in prosti pretok blaga) in v prvi nalogi, na nemi karti Evrope, prepoznajo in označijo države, ki so del schengenskega območja.	Djakom nudi pomoč pri iskanju podatkov in nadzoruje delo.	Ponavljanje. Dijaki prepoznajo države in ugotovijo, katere države so del schengenskega območja.
Dijaki individualno rešujejo naloge na učno-delovnem listu in tako utrjujejo znanje.	Učitelj dijakom razdeli učno-delovne liste. Djakom nudi	Ponavljanje. Dijaki utrdijo svoje znanje.

Deset minut samostojno rešujejo, potem si lahko na mobilnem telefonu predvajajo predstavitev, ki jo učitelj objavi na spletni učilnici.	pomoč pri iskanju podatkov in nadzoruje delo.	
Dijaki odgovarjajo na učiteljeva vprašanja.	Učitelj izvede ponavljanje, dijakom zastavi vprašanja na temo schengenskega območja in prostega pretoka ljudi.	Dijaki samostojno odgovarjajona vprašanja na temo enotnega trga in prostega pretoka blaga in ljudi.

Priloga 1: Učno delovni-list: Schengensko območje

1. Dopolnite povedi.

_____ območje je med
najpomembnejšimi dosežki Evropske unije.

Njegovi zametki segajo v leto _____. Prvotno je šlo za medvladni projekt med petimi državami EU -

_____, _____,
_____, _____ in _____.

Sčasoma pa je s širitvami iz njega nastalo največje območje prostega gibanja na svetu.

Sklop pravil, ki urejajo schengensko območje, se imenuje Zakonik o
_____.

Schengensko območje danes šteje _____ držav:

- _____ od _____ držav članic EU ter
- 4 države, ki niso članice EU: _____.
_____, _____ in _____.

Slovenija je postala del schengenskega območja leta _____

2. Pojasnite poreklo izraza schengensko območje.

_____.

3. Katere so prednosti schengenskega območja?

_____.

4. Ali je znotraj schengenskega območja mogoče ponovno uvesti mejne kontrole? Navedite vsaj dva primera ponovne uvedbe mejne kontrole.

5. Za spodnje trditve označite, ali so pravilne ali napačne.

<i>a. Med schengenskimi državami se lahko gibljejo tudi državljani in državljanke tretjih držav, ki živijo v EU ali jo obiščejo v turistične namene, v okviru študentskih izmenjav ali v poslovne namene, ne da bi za to morali skozi mejno kontrolo.</i>	<i>res je</i>	<i>ni res</i>
<i>b. Vsaka država, ki se želi pridružiti schengenu, mora sprejeti odgovornost za nadzorovanje zunanjih meja tudi za druge schengenske države in odgovornost za izdajanje enotnih schengenskih vizumov.</i>	<i>res je</i>	<i>ni res</i>
<i>c. Vsaka država, ki je del schengenskega območja, samostojno ureja kazensko zakonodajo in ji ni treba sodelovati z organi kazenskega pregona iz drugih schengenskih državah, da se po odpravi kontrol na notranjih mejah ohrani visoka raven varnosti.</i>	<i>res je</i>	<i>ni res</i>
<i>d. Hrvaška bo postala del schengenskega območja leta 2025.</i>	<i>res je</i>	<i>ni res</i>
<i>e. Bolgarija, Ciper in Romunija niso del schengenskega območja.</i>	<i>res je</i>	<i>ni res</i>

Mateja Vlašić-Crnolić: The Schengen Area

Program: Logistics Technician (SSI)

Subject: International Trade of Goods

Lesson Unit: Customs Legislation in Slovenia and the EU

Key Terms: Schengen Area, internal border, external border, third countries, border control, visa policy

General Objectives:

- Students develop an awareness of procedures and duties related to the trade of goods within EU borders.

Operational Learning Objectives:

- The student can explain what the Schengen Area is, what are its advantages and can list the countries that are part of it.
- The student compares border procedures between countries inside and outside the Schengen Area.
- The student can explain EU visa policy and explores EU policy on the Schengen Area.
- The student can present the criteria for a country to join the Schengen Area and knows to identify when the internal border controls can be reintroduced.

Teaching Aids and Tools:

Worksheets, slide presentation, computer, LCD projector, mobile phones.

Summary: Students explore the Schengen Area and its impact on border control, mobility, and security within the EU. They learn about the origins of the Schengen Agreement, its benefits, member states, and exceptions. The lesson includes discussion, map exercises, and video analysis to help students understand visa policies and conditions for joining Schengen. It promotes awareness of international cooperation, security policies, and European integration.

TRETJE POGLAVJE: TRAJNOSTNI RAZVOJ

Chapter Three: Sustainable Development

MOJCA MARIJA KREGAR: Trajnostna raba tekstilij

Mojca Marija Kregar: Sustainable Use of Textiles

KARMEN KLOBASA: Eko srajca

Karmen Klobasa: Eco Shirt

Trajnostna raba tekstilij

Mojca Marija Kregar

Izobraževalni program: Preoblikovalec tekstilij (NPI)

Predmet: Preoblikovanje tekstilij

Učni sklop: Preoblikovanje tekstilij v uporabne izdelke

Ključne besede: oblačila, tekstilije, rabljeno, nov izdelek, trajnostna raba, varstvo okolja, tekstilni izdelki, onesnaževanje

Splošni cilji:

- Dijaki razvijajo zavest o trajnostni rabi tekstilij.

Operativni učni cilji:

- Dijaki spoznajo izdelavo oblačil v preteklosti, razvoj in razcvet konfekcije
- Dijaki se zavedajo, da je tekstilna industrija med največjimi onesnaževalci na svetu.
- Dijaki iščejo rešitve, na kakšen način to onesnaževanje lahko zmanjšamo
- Dijak prepozna kvalitetne tekstilne polizdelke in izdelke

- Dijak zna preveriti iz kje izhajajo tekstilije, kako so obdelane in kakšne korporacije stojijo za izdelkom, kakšen je cilj samega izdelka.
- Dijak je seznanjen z evropsko politiko do izkoriščevalskih korporacij
- Dijak ugotavlja posledice, ki so se pojavile z določenimi ukrepi v evropski uniji, pred časom in v zadnjem času
- Dijak proučuje politiko za izboljšanje razmer v evropski uniji
- Dijaki znajo prepoznati v starem oblačilu neko vrednost za uporabo nanovem izdelku, le to tudi opišejo in izvedejo.

Učna sredstva in pripomočki: Powerpoint predstavitev, računalnik, LCD projektor, mobilni telefoni, predloge izdelanih vzorčnih primerov

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki poslušajo učitelja in si beležijo ključne podatke v zvezek.	Učitelj ob pomoči drsnic in povezav na spletne strani predstavi tekstilno industrijo v svetu. Ta se deli na pridelavo in pripravo osnovnih surovin za tekstilne izdelke, izdelavo ploskovnih tekstilij (tkanine, pletenine, netkane tekstilije), obdelavo glede na namen uporabe, izdelavo oblačil in na koncu predstavi (prestižno) prodajo izdelkov. V kakšnih pogojih in za	Dijaki s pomočjo nareka naredijo zapis v zvezek.

	koliko denarja delajo delavci v tej panogi.	
Dijaki sodelujejo pri pogovoru o temi.	Učitelj vodi pogovor o temi: - Kako so izdelovali in nosili oblačila na področju EU v zadnjih 200 letih? - Kakšne prednosti vidiš v tem? - Kako se tekstilna industrija na področju izdelave in nošnje oblačil obnaša danes? - Katera naravne tekstilne materiale poznate (kakšna je njihova pridelava)? - Ste že videli polje lanu? Poznate predelavo volne, katere živali vzrejamo v Sloveniji in katera vlakna nam nudijo? - Katera naravna vlakna izhajajo iz Evrope, oziroma EU? - Kaj so umetna vlakna, iz česa jih pridobivamo, kakšne so njihove prednosti in njihove slabosti,	Dijaki med pogovorom konstruktivno pridejo do določenih spoznanj, predlogov in imajo do teme kritično mišljenje. Samostojno razmišljajo o možnostih za izboljšanje razmer.

	glede na naravna vlakna pri oblačilih? - Kje so pretežno predelovalni obrati za izdelavo prej in metrskega blaga? - Kako je bilo pred 50 leti v EU na tem področju? - Ali je Evropa v preteklosti že kaj ukrenila glede onesnaževanja narave v EU na tekstilnem področju? - Kaj bi po vašem mnenju bilo potrebno narediti za izboljšanje razmer na tem področju? - Kaj lahko storim jaz, kot posameznik? - Ali menim, da so moji starši dovolj ozaveščeni in razmišljajo o tem?	
Dijaki skupinsko poiščejo primere trajnostne rabe tekstilij.	Učitelj spremlja delo in nudi pomoč pri raziskovanju posameznega primera.	Dijaki zapišejo v zvezek primere trajnostne rabe tekstilij.

Dijaki individualno izpolnjujejo učne liste, o preoblikovanju tekstilij v nov uporaben izdelek, modni dodatek, unikatni izdelek...	Učitelj razdeli učne liste in pomaga pri delu, pri novih iskanju novih idej o preoblikovanju v nov izdelek.	Dijaki izpolnijo učni list, skicirajo nov izdelek in ugotovitve.
Dijaki poiščejo izdelek, ki ga bodo preoblikovali v nekaj novega.	Učitelj jim ponudi različne izdelke, ki so svojo prvotno rabo odslužili. Učitelj usmerja pri izbiri materialov, glede na dano skico iz učnega lista.	Dijak izbere materiale, ki so po njegovem mnenju primerni za preoblikovanje v nov izdelek, ki si ga je zamislil.
Dijaki preoblikujejo tekstilijo v nov izdelek.	Učitelj pomaga pri izdelavi izdelkov.	Dijaki izdelajo nov uporaben izdelek.
Dijaki izdelajo odpremni listič.	Učitelj vodi izdelavo lističa s podatki, kot so surovinski sestav izdelka, vzdrževanje in pomaga pri oblikovanju zgodbe nastanka novega izdelka.	Dijaki izdelajo odpremno etiketo-listič, ki doda dodatno vrednost novemu izdelku.
Z dijaki se pogovorimo o nastalih izdelkih. Podamo zaključek, v dobrobit okolju in našemu žepu.	Učitelj dijake vodi pri ugotavljanju prednosti izdelka.	Dijaki razmišljajo kakšne izdelke bi še lahko naredili iz podobnih materialov... Pridejo do določenih zaključkov.
Zaključni del	Učitelj poda nekaj vprašanj na izvedeno delo (ponovna raba tekstilij)	Dijaki samostojno odgovarjajo na zastavljena vprašanja.

Priloga 1: učno-delovni list in primeri

IZDELAVA IZDELKA, OPREMA Z VŠIVNO IN ODPREMNO ETIKETO

1. Poljubno si izberi izdelek, ki ga boš izdelal iz rabljenega materiala ali odpadnih kosov
2. Izberi ime in logotip podjetja svojega podjetja
3. Izdelaj odpremno etiketo iz tršega kartona in všivno etiketo iz bomažne tkanine
4. Naredi izdelek in ga opremi z etiketama
5. Izdelek ponudi v lični embalaži (vrečka, škatla...)

NAČRT:

Nekaj idej:

- ♥ Sobni copati iz blaga
- ♥ Prijemalki za kuhinjo (stožec in rokavica)
- ♥ Preproga iz jeans blaga ali pletenine (odrabljene T majice)
- ♥ Namizni pogrinjki (4 kosi)
- ♥ Predpasnik
- ♥ Torba
- ♥ Toaletna torbica
- ♥ Vrečka za nakupovanje
- ♥ ...

Priloga 2: Predloge preoblikovanih izdelkov

Za preoblikovanje lahko izdelamo različne izdelke, nekaj teh je na fotografijah.

Vrečke s sivko

Nakupovalna vrečka

Pogrinjki

Dekorativni zajčki

Igrače, angeli

Okrasna blazina

torba

Ovitek za knjigo

Obleka iz kavbojk

Mojca Marija Kregar: Sustainable Use of Textiles

Program: Textile Reworker (NPI)

Subject: Textile Transformation

Lesson Unit: Transforming Textiles into Useful Products

Key Terms: clothing, textiles, used items, new product, sustainable use, environmental protection, textile products, pollution

General Objectives:

- Students develop awareness of the sustainable use of textiles.

Operational Learning Objectives:

- Students learn about past clothing production and the rise of mass production.
- Students become aware of the textile industry's impact as a major polluter and explore ways to reduce pollution.
- The student can recognize high-quality textile products, assess product origin, processing, corporate background, and purpose.
- The student is familiar with EU policy on exploitative corporations and evaluates the consequences of past and recent EU measures, aimed at improving conditions in the EU.
- Students recognize value in old garments and creatively reuse them to make new products.

Teaching Aids and Tools:

PowerPoint presentation, computer, LCD projector, mobile phones, sample templates.

Summary: Students learn about the environmental impact of the textile industry and the importance of sustainability. They explore reuse of materials, and eco-conscious design. Activities include discussions, case studies of sustainable practices, and creative repurposing of old garments. The focus is on developing environmental awareness, responsible consumption, and innovative thinking.

Naslov: Eko srajca

Učitelj: Karmen Klobasa

Izobraževalni program: Ustvarjalec modnih oblačil (SSI)

Predmet: Estetika

Učni sklop: ženska srajčna bluza in moška srajca

Ključne besede: ženska srajčna bluza, moška srajca, kreativno ustvarjanje, kolekcija, recikliranje, ekologija, naravna vlakna, trajnostni razvoj, izdelano v Sloveniji.

Splošni cilji:

- Dijaki spoznajo novo oblačilo – srajco in njene značilne oblačilne elemente;
- snujejo inovativne idejne zamisli o preoblikovanju starega (rabljenega) v novo, z uporabo različnih starih ali že uporabljenih kosov blaga in zavržene pozamenterije, v kombinaciji s sodobnimi bombažnimi tekstilijami.
- S tem ozaveščajo pomembnost naravnih vlaken in koži prijaznih izdelkov z ekološkimi materiali in trajnostnim razvojem. Nastane kreativno oblačilo, zasnovano in izdelano s strani dijakov, opremljeno z etiketo »Made in Slovenia«.

Operativni učni cilji

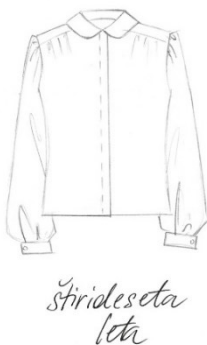
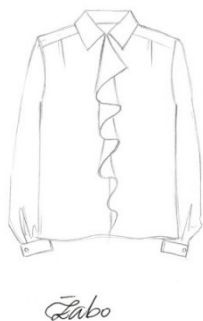
- Dijaki se seznaniijo z aktualnimi modnimi smernicami,
- Usposobijo se za prepoznavo in analizo aktualnih modnih smernic,
- Naučijo se ustvarjanja različnih oblačil za različne namene,
- Razvijajo sposobnost opazovanja različnih oblik oblačil in oblačilnih elementov,
- Naučijo se prepoznati značilne oblačilne elemente moške srajce ter prepoznati razlike z žensko srajčno bluzo,
- V ustvarjalnem procesu razvijajo lastno modno interpretacijo narisane kolekcije, modno ilustracijo v različnih barvnih tehnikah, v pravilnem razmerju narisano tehnično skico modela srajce, ki jo znajo opisati s tehničnimi podatki za izdelavo,
- Usvojijo postopke nastajanja kolekcije in izdelave oblačil,
- Usvojijo povezovanje estetike in prakso (medpredmetno povezovanje).

Učna sredstva in pripomočki:

Računalnik, projektor, dostop do spleta, Powerpoint predstavitev, učni in delovni list, modni torzi v naravni velikosti ter reciklirani materiali in zavržene pozamenterije.

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
V skupinah pregledajo modne smernice za pomlad in poletje 2023 iz tujih tendenčnih revij Next look.	Spremlja in se vključuje v njihovo razpravo o modnih smernicah.	Pomnjenje oblik, detajlov, barv, materialov, vzorcev, stilov,...
Poslušajo in razmišljajo o posebnostih novega oblačila – srajce.	S pomočjo drsnic predstavi različne vrste ženskih srajčnih bluz in posebnosti moških srajc (učni list 2, 3).	Seznani se z osnovno podobo srajce in z novimi aktualnimi podobami.
Opazujejo, poslušajo in rišejo v zvezek.	Na tablo nariše osnovno podobo srajce in poimenuje značilne oblačilne elemente (učni list 1).	Usvojijo tehnični izris srajce v pravih razmerjih.
Poslušajo in sodelujejo z vprašanji o trajnostno naravnani temi za oblikovanje kolekcije. Kreativno razmišljajo o predstavljeni ideji za oblikovanje kolekcije.	Predstavi temo, na katero bodo dijaki razvijali modno kolekcijo srajc in jim ponudi v izbor različne materiale, katere naj bi vključili v oblačilo (učni list 4).	Vsak dijak po lastni ustvarjalni presoji izbere material, ki ga bo vključil pri izdelavi oblačila.
Razvijajo lastne ideje za oblačila v obliki delovnih skic.	Spremlja njihov proces dela in jim nudi individualne konzultacije.	Po predpisanih likovno-estetskih kriterijih razvijejo in narišejo kolekcijo sestavljeno iz šestih srajc. Iz kolekcije izberejo eno srajco, ki jo bodo izdelali sami pri praksi.

Galerija ovratnikov

ovratnik z nabirkom

stojeci ovratnik
epoleta

klasičen ovratnik

ovratnik z zadkrščenimi
konicami

mornarski ovratnik

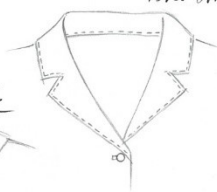
ovratnik v stilu Petra Pana

stojeci ovratnik

rever ovratnik

šal ovratnik

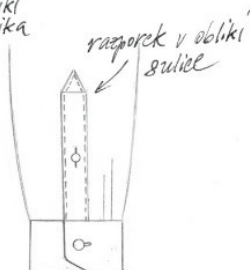
položeni ovratnik

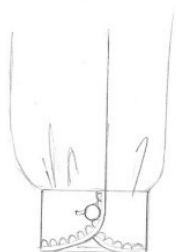
Galerija zapestnikov

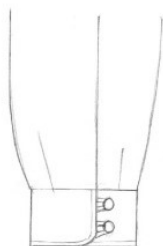
klasičen zapestnik

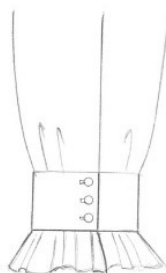
visok, oblikovan zapestnik

zapestnik s čipko

zapestnik z zapenjanjem na zamke

zapestnik z naborkom

UČNI LIST 3 /srajca v slikah/

Prevelika (oversize) bluza

Srajčna obleka

Inovativno oblikovane srajčne bluze

Bluza s pentljo
in naborki

Bluza s plisiranimi
vstavki

Bluza s čipko

Bluze s pentljo

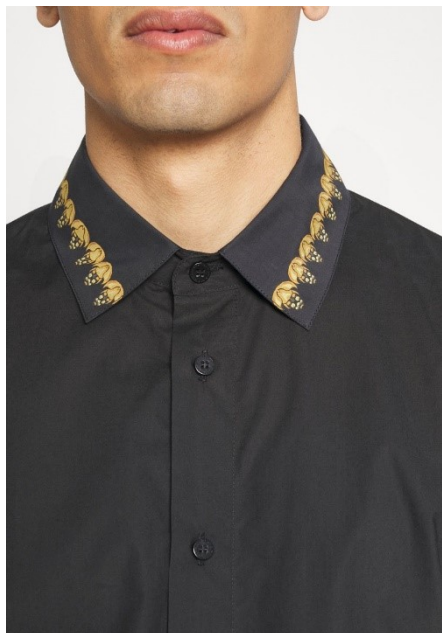
Slim fit srajca enobarvna

Slim fit srajca s skritim
zpenjanjem

Vzorčasti ohlapni srajci

Inovativno potiskana ovratnika

Klasičen zapestnik

Karmen Klobasa: Eco Shirt

Program: Creator of Fashion Clothing (SSI)

Subject: Aesthetics

Lesson Unit: Women's Blouse and Men's Shirt

Key Terms: women's blouse, men's shirt, creative design, collection, recycling, ecology, natural fibers, sustainable development, Made in Slovenia

General Objectives:

- Students learn about the shirt as a garment and its elements.
- Students design new garments from reused materials, promoting natural fibers and sustainable fashion.
- Students create a garment labeled "Made in Slovenia."

Operational Learning Objectives:

- Students become familiar with and are able to recognize and analyze current fashion trends.
- They learn how to create various garments for different purposes.
- They learn to identify the characteristic elements of a men's shirt and distinguish them from a women's blouse.
- Through the creative process, they develop their own fashion interpretation of a sketched collection, including fashion illustrations in various coloring techniques and proportionally accurate technical drawings of a shirt model, which they are able to describe using technical specifications for production.
- They acquire knowledge of the processes involved in designing a collection and producing garments.
- They learn to connect aesthetics with practice (interdisciplinary integration).

Teaching Aids and Tools:

Computer, projector, internet, PowerPoint, worksheets, full-size mannequins, recycled materials, trimmings.

Summary: This creative workshop focuses on designing shirts from recycled textiles. Students explore fashion trends, design principles, and sustainability. They analyze shirt components, sketch ideas, and create a mini-collection. The final product includes one realized shirt and a visual presentation. The goal is to combine aesthetics with ecological responsibility and promote local identity through labels like 'Made in Slovenia'.

ČETRTO POGLAVJE: EVROPA IN LOKALNA SKUPNOST

Chapter Four: Europe and Local Community

TINA GROBOVŠEK: Zakladnica evropske kulturne dediščine – znamenitosti evropskih mest
Tina Grobovšek: Treasures of European Cultural Heritage

MIHA ČERNE: Participativni proračun
Miha Černe: Participatory Budgeting

Zakladnica evropske kulturne dediščine – znamenitosti evropskih mest

Tina Grobovšek

Izobraževalni program: Logistični tehnik (SSI)

Predmet: Umetnost

Učni sklop: Likovno snovanje, umetnostna zgodovina

Likovno področje: Risanje, arhitekturna risba

Ključne besede: Kulturne znamenitosti evropskih mest, evropski spomeniki in arhitekturna zapuščina, varovanje kulturne dediščine, restavracija, konservatorstvo, umetnostna zgodovina, arhitekturna risba.

Likovna naloga: 3-D upodobitev poljubno izbranega motiva iz evropske zakladnice spomeniške in arhitekturne kulturne dediščine v zaključeno risarsko kompozicijo.

Likovni problem: Perspektiva, prostorske skrajšave, barvna perspektiva, arhitekturna risba.

Novi pojmi (opredelijo pojme): Varovanje kulturne dediščine, restavracija, konservatorstvo, evropski spomeniki in arhitekturna

zapuščina, arhitekturna risba, perspektiva, barvna perspektiva, prostorski ključi, ...

Likovni motiv: spomeniške/arhitekturne/kulturne znamenitosti evropskih mest

Likovna tehnika: poljubna, mešana tehnika: grafit, barvni svinčniki, vodene barve.

Splošni cilji:

- Dijaki razvijajo zavest o pomembnosti varovanja kulturne dediščine.
- Dijaki poglobljajo svoje znanje o evropski kulturni dediščini in znajo narediti izbor kakovostnih umetniških del, ki reprezentirajo zakladnico evropske kulturne dediščine.
- Dijaki se usposobijo za razumevanje, samostojno vrednotenje in doživljanje umetniškega dela in poglobljajo svoje kritično mišljenje in občutljivost za sprejemanje umetniških vrednot.
- Dijaki razvijejo pozitiven odnos do umetnostne in kulturne dediščine.

Operativni učni cilji:

- Dijak razloži nove pojme in strokovne termine.
- Dijak se zaveda univerzalnosti likovnega jezika in razvije medkulturne kompetence ob spoznavanju spomenikov iz

različnih kulturnih okolji, kar mu vzbudi radovednost po spoznavanju drugih kultur in poglobljanju znanja o domači kulturni zapuščini.

- Predstavi vsebinsko in slogovno najpomembnejše spomenike iz posameznih izbranih obdobjih.
- Uri vizualni spomin, razvije zmožnost opazovanja, predstavljalnosti, likovnega mišljenja in domišljije.
- Pozna in samostojno uporablja različna likovna izrazila, goji svoje risarske sposobnosti in se uvede v samozavestno in samostojno likovno ustvarjanje.
- Razvije občutek za upodobitev tridimenzionalnega prostora na ploski površini in spretno poveže črtno risbo z barvo.
- Razvije zmožnost oblikovanja meril za kritično vrednotenje lastnih del in del vrstnikov ter stvaritev umetnikov.

Učna sredstva in pripomočki: Predstavitev na drsnicah s slikovnim gradivom, računalnik, LCD-projektor, USB ključek, mobilni telefoni, likovni material, likovni izdelki, razstava.

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki pomagajo pri prepoznavanju slikovnega gradiva in z odgovarjanjem na usmerjeno zastavljena vprašanja nadgrajujejo razlago snovi.	Prikaz predstavitve na drsnicah izbranega slikovnega gradiva iz zakladnice evropske kulturne dediščine in motivacijski uvod v temo. Poimenuje in opiše izbrano slikovno gradivo.	Prepoznajo in predstavijo slogovno najpomembnejše arhitekturne spomenike v posameznih izbranih obdobjih, jih umestijo v evropski prostor, poimenujejo njihove avtorje.
Ugotavljajo funkcionalni in estetski pomen izbranih spomenikov iz evropske kulturne dediščine preko razlage njihovih temeljnih značilnosti arhitekturne, stavbarske ali kiparske likovne umetnosti. Primerjajo različne arhitekturne spomenike iz evropskega okolja in jih umestijo v umetnostnozgodovinsko časovno obdobje ter slogovni okvir.	Vodeni razgovor; iskanje podobnih primerov, razlaga nove učne snovi in poglobljanje znanja. Razloži, kako so posebne okoliščine in problematike določenega zgodovinskega obdobja in njegovi značilni pojavi v nekem družbenem okolju, prispevale k nastanku in izoblikovanju prepoznavnih značilnosti določenega umetniškega dela. Pojasni našo odgovornost do širše družbe in prihodnjih generacij, in našo skupno zavezanost k varovanju ter spoštovanju umetnostne dediščine,	Razložijo pomen in vlogo urbanističnega načrtovanja nekoč in danes. Pojasnijo pomen varstva umetnostne dediščine. Dijaki okrepijo svojo zavest o nacionalni umetnostni identiteti kot vrednoti v sodobnih globalizacijskih procesih. Dijaki povedo, kako so posebne okoliščine prispevale k nastanku

	kako je potrebno spodbujati odnos aktivnega državljana in pozornost do škodljivih pojavov ali kvarnih posegov.	posameznih umetniških del.
Dijaki sodelujejo pri razlagi, tudi sami se preizkusijo pri risanju skic. Dijaki sodelujejo pri prepoznavanju glavnih Plečnikovih del in jih umestijo v njihov lokalni prostor.	Demonstracija in razlaga arhitekturne risbe, pregled primerov izbranega slikovnega gradiva, krajši pregled Plečnikove arhitekturne risbe. Tabelna slika: nariše skice in demonstrira primere različnih načinov upodabljanja določenega arhitekturnega elementa, likovnega motiva.	S pomočjo predstavljenih primerov razložijo likovni problem določenega umetniškega dela. Dijaki znajo prepoznati in razložiti glavna Plečnikova dela.
Dijaki sodelujejo pri razlagi in postavljajo morebitna vprašanja, če česa ne razumejo oziroma potrebujejo dodatno razlago.	Napoved likovne naloge: razloži likovno nalogo in pojasni likovni problem in cilje, vodi pogovor o izboru motiva in likovni tehniki, opredeli kriterije vrednotenja pri likovni analizi.	Dijaki razložijo, kateri je likovni problem podane naloge in znajo našteti kriterije likovnega vrednotenja.
Dijaki pripravijo likovni material, si izberejo poljubni likovni motiv, tehniko izražanja in pričnejo z ustvarjanjem lastnih likovnih del. Dijaki z likovnim delom zaključijo, spravijo material in uredijo učilnico.	Med procesom likovnega ustvarjanja dijake usmerja in jim daje potrebne napotke za kakovostnejšo produkcijo likovnih izdelkov.	Dijaki so pozorni na kvaliteto tehnične izvedbe, snažnost tehnike, čistost izdelka. Svojo osnovno risarsko zamisel poskusijo likovno izpeljati v zaključeno in čim

		bolj dovršeno likovno celoto.
Dijaki sodelujejo pri postavitvi likovne razstave in kritičnem vrednotenju nastalih likovnih del.	Dokončane izdelke razstavi po mizah v manjšo začasno likovno razstavo in jih z dijaki kritično ovrednoti s pomočjo predhodno postavljenih splošnih kriterijev ocenjevanja pri likovni analizi.	Dijaki svoje izdelke in dela svojih vrstnikov kritično ovrednotijo in jih primerjajo z znanimi deli likovnih umetnikov.

Tina Grobovšek: Treasures of European Cultural Heritage

Program: Logistics Technician (SSI)

Subject: Art

Lesson Unit: Visual Composition, Art History

Art Area: Drawing, Architectural Drawing

Key Terms: cultural landmarks, European monuments, architectural heritage, preservation, restoration, conservation, architectural drawing

Art Assignment:

3D depiction of a selected architectural/cultural motif from Europe, completed as a drawing composition.

Artistic Focus:

Perspective, foreshortening, color perspective, architectural rendering

New Concepts:

Preservation of cultural heritage, restoration, conservation, European monuments, spatial cues, etc.

Artistic Motif:

Monumental/architectural landmarks from European cities

Technique:

Free choice, mixed media: graphite, colored pencils, watercolors

General Objectives:

- Raise awareness of cultural heritage preservation.
- Deepen knowledge of European cultural heritage.
- Learn to evaluate and appreciate art.
- Foster a positive attitude toward art and culture.

Operational Learning Objectives:

- Define and explain new concepts.
- Develop intercultural competence by exploring monuments from different cultures.
- Present significant monuments by period and style.
- Develop visual memory, observation, imagination, and expression.
- Use different visual tools and drawing techniques independently.
- Represent 3D space on a 2D surface with line and color.
- Evaluate their own work and that of others critically.

Teaching Aids and Tools:

Slide presentations with visual materials, computer, projector, USB stick, mobile phones, art supplies, artworks, exhibition.

Summary: This lesson explores architectural and artistic heritage across European cities. Students examine monuments, preservation practices, and artistic styles through visual analysis and creative tasks. They learn about key European monuments, historical context, and cultural significance. Activities include sketching, group discussions, and presentations. The goal is to build cultural awareness, visual literacy, and respect for heritage preservation.

Participativni proračun

Miha Černe

Izobraževalni program: Programi SSI

Predmet: Obvezni vsebinski sklop Aktivno državljanstvo

Učni sklop: Sodelovanje v skupnosti

Ključne besede: Participativni proračun, lokalna skupnost, občine, predlogi občanov, aktivno državljanstvo

Splošni cilji:

- Dijaki razložijo delovanje lokalne samouprave in primerjajo oblast na državni in lokalni ravni,
- Prepoznajo pomen aktivnega državljanstva in možne načine njihove aktivne participacije v družbi in državi,
- Spoznajo značilnosti neposredne, predstavniške in liberalne demokracije ter raziskujejo, kako država in njene institucije podpirajo demokracijo ter zagotavljajo uveljavljanje pravic manjšin,
- Razlikujejo med statusom prebivalca/-ke RS in državljana/-ke RS, spoznajo načine pridobitve državljanstva RS, pravice in dolžnosti prebivalcev in državljanov RS.

Operativni učni cilji:

Dijaki:

- poznajo globalne probleme in izzive ter učinke globalizacije in njenih procesov na ljudi, okolje in njihovo življenje,
- znajo kritično ovrednotiti vpliv svojega življenjskega sloga na ljudi in okolje na lokalni in globalni ravni,
- znajo opisati politični sistem RS na državni in občinski ravni,
- znajo ovrednotiti pomen sodelovanja v lokalni skupnosti,
- znajo izdelati načrt za konkretno obliko političnega udejstvovanja, s katerim udeležujejo aktivno državljanstvo,
- znajo ustrezno argumentirati razloge in motive za izbor lokacije in projekta ter namena projekta,
- znajo delati v skupini,
- znajo oblikovati načrt, usklajen s predpisi občinske uprave,
- znajo uporabljati orodja umetne inteligence.

Učna sredstva in pripomočki: PowerPoint predstavitev, LCD

projektor, učni list, AI orodja za generiranje slik, spletno orodje na

projektni strani <https://youthdecide.spssb.net/>

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki spoznajo koncept participativnega proračuna, možnost udejstvovanja občanov na lokalni ravni in možnosti predlogov projektov v občinah bivanja.	Učitelj pojasni participativni proračun s pomočjo avdio-vizualnega gradiva in metod razlage ter razgovora.	Dijaki: poznajo globalne probleme in izzive ter učinke globalizacije in njenih procesov na

		ljudi, okolje in njihovo življenje, kritično ovrednotijo vpliv svojega življenjskega sloga na ljudi in okolje na lokalni in globalni ravni, predstavijo delovanje političnega sistema RS na državni in občinski ravni.
Dijaki na terenu raziščejo lokacije lastnih projektov in izsledke skupaj s konceptom dela predstavijo v razredu.	Učitelj dijakom posreduje navodila in vodi postopek predstavitev. Dijake individualno usmerja k najbolj optimalnim izbiram potencialnih projektov.	Dijaki: predstavijo nekaj načinov (so)delovanja v skupnosti in ovrednotijo njihov pomen, izdelajo načrt za konkretno obliko političnega udejstvovanja, s katerim udeležajo aktivno državljanstvo, znajo ustrezno argumentirati razloge in motive za izbor lokacije in projekta ter namena projekta.
Dijaki napišejo projekt. Po zgledu občinskih programov	Učitelj izdelava in dijakom izroči obrazce po zgledu	Dijaki:

participativnih proračunov izpolnijo vlogo in naredijo finančni načrt.	občinskih prijavnici. Spremlja dijake pri izdelavi prijavi in jim nudi nasvete ter navodila.	znajo ustrezno izpolniti projektno dokumentacijo, znajo izdelati konkreten finančni načrt, ki sovпада s proračunom.
Dijaki izdelajo vizualno predstavitev projekta s pomočjo orodij umetne inteligence.	Učitelj posreduje navodila za vizualizacijo projekta, vključno z navodili za optimalno uporabo orodij UI.	Dijaki: znajo vizualno oblikovati projekt.
Dijaki svoj projekt in izdelek predstavijo v razredu	Učitelj usmerja predstavitev in zastavlja vprašanja o posameznih projektih. Na podlagi odgovorov oceni dijaka.	Dijaki: znajo izvesti korekten učni nastop in argumentirati razloge za izbor projekta, obliko vizualizacije in predstaviti prednosti umestitve projekta za okoliške prebivalce.
Dijaki v skupinah izberejo projekt, ki sodi v shemo participativnega proračuna ali v druge občinske sheme za pridobivanje predlogov občanov. Oblikujejo ustrezno prijavnico in v primeru skupinskega konsenza	Učitelj oblikuje seznam občin s shemami za prijavo projektov (znotraj in izven participativnih proračunov). Dijake usmerja k možnostim prijavi in jim pomaga pri oblikovanju prijavnici.	Dijaki: znajo delati v skupini, znajo oblikovati načrt, usklajen s predpisi občinske uprave.

predlog oddajo lokalni
samoupravi.

Priloga 1: prijavni obrazec (strani 1-3)

Obrazec: Prijava lokalnega projekta

1. Ime projekta:

Označi področje (ali več področij) projekta:

☐ Gospodarstvo

☐ Turizem

☐ Izobraževalne, raziskovalne, kulturne, mladinske
ali športne dejavnosti.

☐ Drugo

☐ Okoljevarstvene dejavnosti, zbiranje odpadkov,
skrb za pitno vodo.

☐ Izgradnja parkov, otroških igrišč, površin za
rekreacijo in drugih javnih površin.

☐ Promet

2. Lokacija projekta

- Naslov/opis lokacije projekta:

- Opis trenutne vloge lokacije: (navedi svoje mnenje o težavah trenutne lokacije.)

3. Opis projekta

- Opisi svoj projekt – velikost, izgled, namen, razlog.

- Kako bo projekt izboljšal okolico?

- Kakšen je pričakovan vpliv projekta na prebivalce?

4. Varstvo okolja

Ustrezno označi.

Moj projekt:

☐ je energetsko samoskrben, ker _____

☐ je energetsko varčen, ker _____

☐ ni energetsko varčen ali samoskrben.

Opiši, kako bo tvoj projekt pripomogel k varovanju okolja.

5. Finančni načrt (stroški projekta)

Proračun: **500.000 €**

Material/dejavnost	Stroški (predračun)	Namen materiala
	€	

6. Predlagatelj/ica projekta

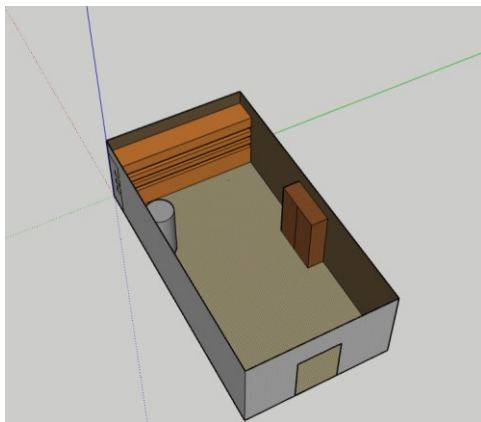
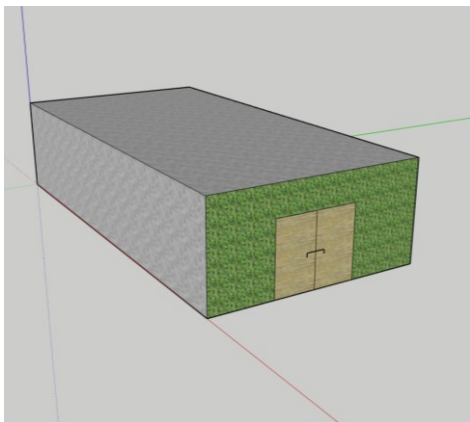
Ime in priimek: _____

Elektronski naslov: _____ @ _____

Datum: _____

Podpis: _____

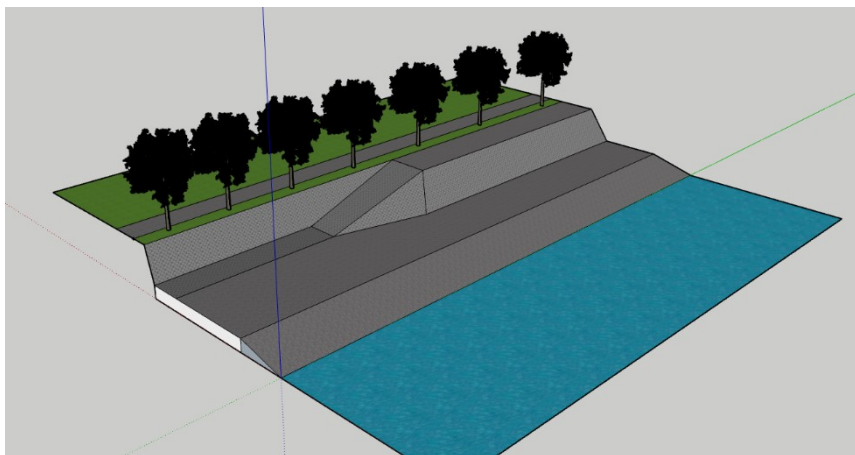
Priloga 2: Primeri dijaških projektov

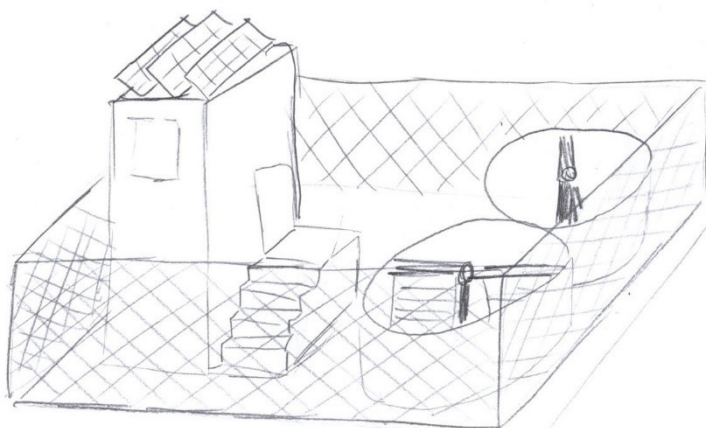
Turistični objekt (občina Grosuplje)

Stanovanja (občina Litija)

Ureditev nabrežja (občina Vrhnika)

Čistilna naprava (občina Škofljica)

**Preureditev parkirišča in zelenih površin
(Mestna občina Ljubljana)**

Priloga 3: posnetek spletne strani <https://youthdecide.spssb.net/>

AboutProject proposals[Suggest new project](#)▼

Suggest new project

1. Project Name

Project Name

Select the fields of the project (one or more)

- ☐ Economy
- ☐ Education
- ☐ Environmental activities
- ☐ Other
- ☐ Public Spaces
- ☐ Tourism
- ☐ Transportation

Suggested projects

[Prenova NK Litija](#)
Projekt je velik in dolgo pričakovan in obljubljan. Želi bi dvignil klub in razširil litijski nogomet, ker zaradi boljših pogojev odhajajo v druge klube

[Casino Kocka](#)
Denar

[Park Dobrova \(Dobrova – Polhova gradec\)](#)
pešpot z naravo ljudje se lahko sprostijo, prostor za družbo, prostor za pse

[Preureditev parkinga na Veliki planini občina Kamnik](#)
Parkino mesto bi povečali za cca 400m, ker je

Miha Černe: Participatory Budgeting

Program: SSI

Subject: Active Citizenship

Lesson Unit: Community Participation

Key Terms: participatory budgeting, local community, municipalities, citizens' proposals, active citizenship

General Objectives:

Students:

- Explain how local self-government works and compare it to national governance.
- Understand the importance of active citizenship and explore participation methods.
- Learn the features of direct, representative, and liberal democracy, and examine how the state upholds democratic values and minority rights.
- Distinguish between residents and citizens of Slovenia, including citizenship acquisition, rights, and responsibilities.

Operational Learning Objectives:

Students:

- Understand global issues and the effects of globalization.
- Evaluate the impact of their lifestyle locally and globally.
- Describe Slovenia's political system at the national and local level.
- Assess the importance of participation in the local community.
- Create a plan for political engagement to practice active citizenship.
- Argue and justify their chosen project, purpose, and location.
- Work effectively in groups.
- Develop a plan aligned with municipal regulations.
- Use artificial intelligence tools.

Teaching Aids and Tools:

PowerPoint presentation, LCD projector, worksheet, AI image generation tools, project platform: <https://youthdecide.spssb.net/>

Summary: Students learn about participatory budgeting as a form of active citizenship. They explore how citizens propose and influence local projects, then create their own proposals using planning tools, budgeting, and visualization techniques, including AI image generation. The aim is to strengthen civic engagement, democratic values, and practical planning skills in a real-world context.

